voorstel

Zwolle

Beslisnota voor de raad

Datum 18 oktober 2023

Openbaar

Onderwerp	Aangepaste rechtspositieregeling raadsleden en burgerleden
Versienummer	1
Portefeuillehouder	Presidium
Informant	Olaf Schuwer
Afdeling	Raadsgriffie
Telefoon	038 498 2847
Email	o.schuwer@zwolle.nl

Financiële gevolgen

Betreft doel	8.1.1 De raad geeft als vertegenwoordiging van de inwoners richting aan het gemeentelijk beleid middels een transparant democratisch besluitvormingsproces en controleert de uitvoering van dat beleid
Begroting wijzigen	Ja
Dekking ten laste van	Structurele begrotingsruimte

Bijlagen

1. Verordening rechtspositie raadsleden en burgerleden 2023
2. Bijlage bedragen in € behorende bij Verordening rechtspositie raadsleden en burgerleden 2023

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1 De Verordening rechtspositie raadsleden en burgerleden 2023 vast te stellen;

2 De Verordening rechtspositie raadsleden en burgerleden 2019 in te trekken, met dien verstande dat deze zijn werking blijft behouden voor aanvragen, verzoeken en aanspraken die in 2023 zijn ingediend respectievelijk zijn ontstaan.

3 De extra structurele lasten á €80.000,- per jaar te dekken uit de structurele begrotingsruimte.

Datum 20 februari 2023

Inleiding
Per 1 januari 2019 is er sprake van één Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers (hierna: Rechtspositiebesluit). Hierin worden de vergoedingen en andere faciliteiten voor raadsleden en commissieleden geregeld. In het Rechtspositiebesluit worden veel regelingen dwingendrechtelijk voorgeschreven, maar voor enkele voorzieningen is lokale keuzevrijheid. In de lokale verordening wordt nader invulling gegeven aan het Rechtspositiebesluit.
Inmiddels is het Rechtspositiebesluit op enkele punten gewijzigd. Grootste wijziging is het verstrekken van apparatuur aan raadsleden en burgerleden vanaf de nieuwe raadsperiode (maart 2022), zoals dat verplicht wordt voorgeschreven in het landelijk geldende Rechtspositiebesluit. Met deze en nog enkele andere kleine wijzigingen is het nodig de verordening te actualiseren.

Beoogd effect
Door vaststelling van een nieuwe verordening wordt de lokale regelgeving geactualiseerd en in overeenstemming gebracht met de gewijzigde landelijke regelgeving. De geactualiseerde verordening beoogt een heldere bundeling te zijn van alle regels en mogelijkheden rondom de rechtspositie van raads- en burgerleden.

Argumenten
1.1 De geactualiseerde verordening is een praktische uitwerking van het Rechtspositiebesluit.
Per 1 januari 2019 is een nieuwe landelijk Rechtspositiebesluit van kracht geworden. In het Rechtspositiebesluit staan de regels voor de vergoedingen en overige voorzieningen voor politieke ambtsdragers. Nadien is het Rechtspositiebesluit op enkele punten gewijzigd.

Om de verordening een heldere, overzichtelijke bundeling van regels rondom de rechtspositie van raadsleden en burgerleden te laten zijn, zijn enkele dwingendrechtelijke artikelen vanuit het Rechtspositiebesluit overgenomen en toegevoegd aan de geactualiseerde verordening. De toegevoegde artikelen in de geactualiseerde verordening zijn:

- Artikel 2: Vergoeding voor werkzaamheden;
- Artikel 3: Toelage lid vertrouwenscommissie en rekenkamerfunctie;
- Artikel 6: Toelage fractievoorzitter;
- Artikel 7: Onkostenvergoeding;
- Artikel 11: Ziektekostenverzekering.

De (indexaties van de) bedragen per artikel staan beschreven in bijlage 1.

1.2 Het Rechtspositiebesluit voorziet in mogelijkheden voor vergoeding van reiskosten voor reizen buiten én binnen de gemeente.
Raadsleden komen al in aanmerking voor een vergoeding van reis- en verblijfkosten gemaakt in verband met reizen *buiten* het grondgebied van de gemeente. Dit is ook vastgelegd in artikel 7 van de huidige verordening.
Op grond van artikel 3.1.7 Rechtspositiebesluit hebben raadsleden ten laste van de gemeente ook aanspraak op vergoedingen van reiskosten voor het bijwonen van vergaderingen van de gemeenteraad en commissies en reis- en verblijfskosten voor reizen *binnen* de gemeente. In 2019 is gekozen om hier geen gebruik van te maken, omdat de afstanden binnen de gemeente Zwolle beperkt zijn en door het gebruik van de fiets de kosten minimaal zijn. Dit is ook niet opgenomen in de verordening uit 2019.
Echter, de bepaling over de reiskostenvergoeding is in het Rechtspositiebesluit dwingendrechtelijk beschreven. Het is als onvervreemdbaar recht in het Rechtspositiebesluit vastgelegd.

Daarnaast is per 1 januari 2023 de Regeling rechtspositie decentrale politieke ambtsdragers aangepast, waardoor niet alleen bij het gebruik van een eigen auto, maar ook bij het gebruik van bijv. een fiets of motor aanspraak bestaat op een vergoeding. De hoogte van de vergoeding is gekoppeld aan de maximale onbelaste kilometervergoeding (in 2022 € 0,19, in 2023 € 0,21). Ook commissieleden (in Zwolle burgerleden) hebben recht op reis- en verblijfkosten (artikel 3.4.3 Rechtspositiebesluit). Overeenkomstig het Rechtspositiebesluit is in de nieuwe verordening de vergoeding van reis- en verblijfkosten gemaakt in verband met reizen buiten én binnen het grondgebied van de gemeente vastgelegd. Dit is in de nieuwe verordening opgenomen als artikel 8: Reis- en verblijfkosten.

1.3 Aan raadsleden kan een vergoeding worden verstrekt voor een voorziening voor arbeidsongeschiktheid, ouderdom en overlijden.
Een mogelijkheid die het Rechtspositiebesluit biedt is het eenmaal per jaar verstrekken van een vergoeding aan raadsleden, ter hoogte van de vergoeding van hun werkzaamheden voor één maand, waarmee zij voorzieningen kunnen treffen ter zake van arbeidsongeschiktheid, ouderdom en overlijden (artikel 3.1.9 Rechtspositiebesluit).
In de verordening van 2019 was deze mogelijkheid niet opgenomen. Reden hiervoor was dat werd afgewacht wat de uitkomst is van het onderzoek door enkele grote gemeenten of een collectieve verzekering mogelijk is. Momenteel bestaat nog geen collectieve verzekering voor arbeidsongeschiktheid, ouderdom en overlijden voor raadsleden.
Het voorstel van het presidium is om wel een vergoeding als bedoeld in artikel 3.1.9 Rechtspositiebesluit aan raadsleden beschikbaar te stellen. Dit artikel is in de geactualiseerde verordening opgenomen als artikel 10: Verzekering arbeidsongeschiktheid, ouderdom en overlijden.

1.4 De overgangsregeling voor de ICT-vergoeding is vervallen.
In het rechtspositiebesluit is geregeld dat aan raadsleden ten laste van de gemeente informatie- en communicatievoorzieningen ter beschikking worden gesteld. De vorige raadsperiode was er een overgangsregeling. Met ingang van de nieuwe raadsperiode (maart 2022) wordt de nieuwe regeling gehanteerd, waarbij aan raadsleden en burgerleden een tablet/device door de gemeente in bruikleen wordt verstrekt. Hiermee is de overgangsregeling vervallen en geschrapt uit de nieuwe verordening. Daarnaast is in de nieuwe verordening (artikel 12 lid 3) opgenomen dat onder informatie- en communicatievoorzieningen ook wordt verstaan de daarbij behorende abonnementen, overeenkomstig artikel 3.3.2 Rechtspositiebesluit.

1.5 De gemeenteraad kan voor de kosten voor niet-partijpolitiek georiënteerde scholing van raadsleden en commissieleden nadere regels stellen.
De kosten voor niet-partijpolitiek georiënteerde scholing in verband met de vervulling van de functie van raadslid komen ten laste van de gemeente. In de huidige verordening is geen (maximum)bedrag opgenomen. Het voorstel is om een maximumbedrag van € 1000 per jaar in te stellen waarover de griffier beslist. Aanvragen groter dan € 1000 worden ter beslissing aan het presidium voorgelegd. Op grond van artikel 3.4.4 Rechtspositiebesluit komen ook commissieleden (lees: burgerleden) in aanmerking voor kosten voor niet-partijpolitiek georiënteerde scholing. Dit is in de verordening opgenomen als artikel 13 lid 4 en 5.

2.1 De Verordening rechtspositie raadsleden en burgerleden 2019 dient ingetrokken te worden.
De nieuwe verordening treedt in de plaats van de huidige verordening uit 2019. De gemeenteraad moet daarom besluiten de huidige verordening in te trekken.

3.1 Het verstrekken van een vergoeding voor arbeidsongeschiktheid, ouderdom en overlijden leidt tot extra structurele kosten die ten laste komen van de gemeente.

Zoals onder argument 1.3 aangegeven is de hoogte van deze jaarlijkse vergoeding gelijk aan de maandelijkse raadsvergoeding. Dit komt neer op een bedrag van €80.000,-. Dit bedrag is niet opgenomen in de huidige begroting. Voorgesteld wordt daarom om de begroting op dit punt te wijzigen en om dit te dekken uit de structurele begrotingsruimte.

Risico's
N.v.t

Financiën
De invoering van het nieuwe rechtspositiebesluit, en daarmee samenhangend de vaststelling van de nieuwe verordening, leiden tot extra kosten. De extra kosten worden geschat op €80.000,- per jaar (eventuele kosten in het kader van loopbaanoriëntatie zijn hierin nog niet meegerekend).

Communicatie
De vastgestelde verordening wordt op de gebruikelijke wijze digitaal bekendgemaakt in het Gemeenteblad en op de website van de gemeente Zwolle.

Openbaarheid
Deze beslisnota is openbaar